

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Na temelju članka 41. Statuta Veterinarskog fakulteta, Fakultetsko vijeće Veterinarskog fakulteta na 4. redovitoj sjednici održanoj 19. studenog 2025. donosi

POLITIKU OTVORENE ZNANOSTI

Politika otvorene znanosti (u daljnjem tekstu Politika) Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu Fakultet) zasniva se na Politici otvorene znanosti Europske unije, načelima međunarodne organizacije UNESCO i Agende za otvorenu znanost 2025. Europskog sveučilišnog udruženja. Nastavlja se na inicijativu za Hrvatski oblak za otvorenu znanost te je usklađena s Politikom otvorene znanosti Sveučilišta u Zagrebu koja je temeljni dokument za uspostavu politika otvorene znanosti sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Fakultet je javno visoko učilište koje ustrojava i izvodi sveučilišne studije te provodi znanstveni i visokostručni rad u području biomedicine i zdravstva, polju veterinarske medicine te ostalim srodnim područjima, kao i programe cjeloživotnog obrazovanja doktora veterinarske medicine. Osnovan prije više od stotinu godina, jedan je od najstarijih fakulteta u Republici Hrvatskoj te je sa svojom dugom tradicijom i izgrađenim kriterijima izvrsnosti nedjeljiv od razvoja veterinarske struke na području Republike Hrvatske.

Misija Fakulteta kao jedine znanstveno-nastavne ustanove u Republici Hrvatskoj u području obrazovanja doktora/doktorice veterinarske medicine, jest izvrsnost u obrazovanju doktora/doktorica veterinarske medicine, znanstvenom istraživanju, stručnom radu, cjeloživotnom obrazovanju te međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji.

Vizija Fakulteta jest postati primjerom sveobuhvatnog nastavnog i istraživačkog centra visokih standarda 21. stoljeća. Rad na Fakultetu temeljit će se na stalnom unapređenju znanstvenog, nastavnog i stručnog rada, poštujući najviše etičke standarde te na za suradnju spremnom i inovativnom okruženju.

Razvoj politike otvorene znanosti Fakulteta proizlazi iz potrebe za većom dostupnošću i transparentnošću znanstvenih istraživanja. Otvorena znanost ubrzava prijenos znanja, povećava provjerljivost rezultata te osigurava širu društvenu i gospodarsku korist od znanstvenih postignuća. Politikom otvorene znanosti želi se povećati vidljivost i odjek publikacija te drugih rezultata istraživačkog rada djelatnika Fakulteta, a time i njihovu primjenu u obrazovanju, inovacijama i gospodarskom razvoju te društvenom napretku.

Kao jedina nacionalna institucija u svom području, Fakultet prepoznaje važnost promicanja najboljih znanstvenih praksi u veterinarstvu. Uvođenjem Politike Fakultet želi osigurati dostupnost rezultata istraživanja,

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

omogućavajući slobodan pristup znanstvenim publikacijama i podacima svim zainteresiranim korisnicima. Također nastoji povećati transparentnost i odgovornost poticanjem otvorenog dijeljenja metodologija i rezultata istraživanja. Jedan od ciljeva je i unapređenje suradnje, olakšavanjem povezivanja znanstvenika, institucija i šire javnosti putem otvorenih platformi. Fakultet želi potaknuti inovacije omogućujući brži razvoj novih ideja i tehnologija kroz slobodan pristup istraživačkim podacima.

Politika predstavlja važan korak prema modernizaciji znanstvenih praksi Fakulteta. Time se povećava vidljivost i utjecaj istraživanja, a znanstvene publikacije postaju temelj za daljnje inovacije i razvoj, čineći znanost dostupnom i korisnom za cijelu zajednicu.

Otvorena znanost

Koncept otvorene znanosti obuhvaća sve znanstvene discipline i sve aspekte znanstvene prakse. Temelji se na otvorenim podacima, informacijama i znanju, otvorenim istraživačkim infrastrukturama, otvorenoj znanstvenoj komunikaciji, poštivanju načela znanstvene čestitosti, novim sustavima vrednovanja i nagrađivanja, uključivanju različitih društvenih aktera te otvorenom dijalogu s drugim oblicima znanja izvan akademskog sustava.

Politikom otvorene znanosti također se želi osigurati jednakost i pravednost u pristupu znanju te raznolikost i uključivost u stvaranju znanja. Fakultet potiče istraživače i nastavnike da se upoznaju s načelima otvorene znanosti te da s istima upoznaju studente tijekom nastavnog procesa, kao i da se u svom radu rukovode tim načelima.

Resursi i nadležnosti

Razvoj otvorene znanosti oslanja se na infrastrukturnu podršku Sveučilišnog računskog centra (SRCE), ponajprije kroz Informacijski sustav hrvatske znanosti (CroRIS), gdje se objavljuju sve znanstvene publikacije osim onih za koje izdavač izričito zabranjuje objavu. Koristi se i repozitorij DABAR za pohranu diplomskih, specijalističkih i doktorskih radova studenata Fakulteta. Podrška otvorenoj znanosti osiguravat će se kroz Fond za potporu istraživačima.

Fakultet pruža istraživačima podršku i edukaciju za primjenu načela otvorene znanosti te korištenje potrebnih alata i resursa. Istraživači su dužni poznavati ta načela i primjenjivati ih u svom radu. Nastavnici Fakulteta imaju odgovornost upoznati studente s konceptom otvorene znanosti i poticati ih da se u svom znanstveno-istraživačkom radu pridržavaju tih načela.

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Na razini Fakulteta, sukladno internim aktima, odgovornost za provedbu politike otvorene znanosti ima prodekan za znanost kojemu podršku pružaju stručne službe i Središnja knjižnica Veterinarskog fakulteta.

Otvoreni pristup znanstvenim publikacijama

Fakultet potiče objavu znanstvenih i znanstveno-stručnih radova, istraživačkih podataka, kodova i ostalih rezultata znanstvenih istraživanja u otvorenom pristupu sukladno nacionalnim propisima koji uređuju autorska i srodna prava i Politici otvorene znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Ako istraživači objavljuju radove u zatvorenom pristupu, tada se potiče istodobna pohrana bodgovarajuće verzije rukopisa (ili izdavačeva verzija ili prihvaćena rukopisna verzija ako to izdavačka politika dopušta) u repozitoriju u otvorenom pristupu (Repozitorij Veterinarskog fakulteta) poštujući autorsko pravo i prava korištenja, najkasnije u trenutku objavljivanja.

Fakultet potiče djelatnike na znanstveno-nastavnim i suradničkim radnim mjestima da objavljuju radove u časopisima u otvorenom pristupu, naročito u dijamantnom otvorenom pristupu, u skladu sa smjernicama Plana S¹, te da ih pohrane poštujući autorsko pravo i prava korištenja u Repoziotoriju Veterinarskog fakulteta.

Fakultet potiče djelatnike na znanstveno-nastavnim i suradničkim radnim mjestima da prilikom objave udžbenika, autorskih ili uredničkih knjiga te zbornika radova prednost daju objavi u otvorenom pristupu te da ih pohrane poštujući autorsko pravo i prava korištenja u Repoziotoriju Veterinarskog fakulteta.

Prilikom objave u otvorenom pristupu preporučuje se korištenje jedne od Creative Commons licencija koje omogućavaju dijeljenje sadržaja uz obavezno navođenje izvora. Za istraživačke podatke se preporučuje korištenje neke od slobodnijih licencija, npr. CC0 ili CC BY 4.0.

Fakultet obvezuje svoje zaposlenike da za sve svoje publikacije, a najkasnije u trenutku objavljivanja, upišu svoje bibliografske podatke u otvoreni sustav CroRIS-CROSBI te potiče da redovito ažuriraju podatke u svojim profilima u bazi CroRIS-CROSBI, navodeći pritom poveznice na izvorne dokumente gdje god je moguće.

¹ Plan S inicijativa je za objavu znanstvenih radova u otvorenom pristupu, pokrenuta 2018. godine od strane konzorcija "cOAlition S". Cilj joj je da znanstvenici čija su istraživanja financirana javnim sredstvima svoje radove do 2021. objave u otvorenim repozitorijima ili časopisima koji su svima dostupni.

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Pravilo o pohrani cjelovitog teksta odnosi se na članke u časopisima i radove u zbornicima skupova, a kao preporuka i na ostale vrste publikacija (poglavlja u knjigama, knjige, kritička izdanja, referentna djela i sl.).

Vlastita izdanja Fakulteta

Fakultet prepoznaje važnost otvorenog pristupa, posebno dijamantnog otvorenog pristupa, stoga snažno podržava objavu svih publikacija tim putem, prvenstveno časopisa, zbornika radova sa skupova i knjiga. Fakultet kao izdavač ili suizdavač tri znanstvena časopisa u dijamantnom otvorenom pristupu (*Veterinarski arhiv*, *Veterinar*, *Hrvatski veterinarski vjesnik*) snažno podupire znanstveno izdavaštvo Sveučilišta u Zagrebu i svoju opredijeljenost za politiku otvorene znanosti.

Preporuka je da se sva otvorena izdanja Fakulteta objavljuju pod uvjetima neke od Creative Commons licencija (preporučuje se CC BY).

FAIR istraživački podaci

Transparentno postupanje s istraživačkim podacima tijekom cijelog projekta te njihovo što ranije dijeljenje može znatno pridonijeti kredibilitetu znanstvenog istraživanja i osigurati vrijedne baze za buduća istraživanja. S podacima je potrebno postupati prema načelima FAIR (engl. Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) koji nude niz smjernica za osiguravanje pronalaska, pristupa, interoperabilnosti i mogućnosti ponovnog korištenja podataka.

Preporučuje se da se istraživački podaci pohrane u institucijskom ili nekom od drugih repozitorija usklađenim s FAIR načelima. Pritom se podaci moraju prikupiti, obraditi, formatirati i pohraniti u skladu s važećim preporukama koje omogućavaju ponovljivost istraživanja.

Preporučuje se korištenje trajnih identifikatora (ORCID, DOI i dr.) koji služe transparentnom označavanju istraživača, publikacija, patenata, istraživačkih podataka, softvera i dr. U slučajevima kada otvorene licencije nisu moguće, podaci i dalje mogu djelovati po FAIR načelima pod uvjetom da su zatvoreni samo koliko je neophodno, najčešće zbog smanjivanja rizika nanošenja štete sudionicima istraživanja.

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Istraživačke podatke istraživači trebaju pohraniti u vjerodostojne disciplinarne ili tematske repozitorije ako su takvi dostupni ili u institucijske repozitorije kada to nije slučaj. U oba slučaja prednost treba davati repozitorijima koji su dio nacionalne infrastrukture.

Otvoreni obrazovni sadržaji

Fakultet aktivno promiče izradu i objavljivanje otvorenih obrazovnih sadržaja kako bi se omogućilo jednostavnije i brže stjecanje novih znanja širokom krugu korisnika. Otvoreni obrazovni sadržaji obuhvaćaju materijale, alate i postupke namijenjene učenju, poučavanju i istraživanju koji se mogu slobodno koristiti, dijeliti i prilagođavati u mrežnom okruženju bez pravnih, tehničkih ili financijskih ograničenja. Takvi sadržaji pohranjuju se u otvorene institucijske ili tematske repozitorije uz preporuku primjene Creative Commons licencija.

Fakultet potiče djelatnike na znanstveno-nastavnim radnim mjestima da omoguće slobodan pristup obrazovnom sadržaju pohranom u e-kolegiju, u skladu s Pravilnikom o organizaciji i korištenju kataloga e-kolegija ustanova u sustavu visokog obrazovanja RH Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu te uz preporuku korištenja CC licencija.

Fakultet omogućuje objavu vlastitog recenziranog obrazovnog materijala (skripta, priručnika, udžbenika) svojim djelatnicima u otvorenom pristupu putem Povjerenstva za knjižničnu i izdavačku djelatnost.

Studenti koji upišu Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij *Veterinarska medicina* na Fakultetu moraju po završetku, a nakon predaje diplomskog rada, osim opravdanih razloga odgode objave, potpisati Izjavu o odobrenju za pohranu i objavu ocjenskog rada u Repozitoriju Veterinarskog fakulteta i omogućiti korištenje radova pod jednom od Creative Commons licencija (preporuka je da se koristi CC BY licencija). Kod opravdanih razloga odgode objave studenti potpisuju istu Izjavu, uz navođenje trajanja odgode objave.

Otvorena infrastruktura za znanstvene informacije

Fakultet podržava razvoj i izgradnju otvorenih informacijskih sustava koji omogućuju slobodno preuzimanje podataka u otvorenim formatima kad god je to moguće. Također snažno podupire razvoj i korištenje onih elemenata institucijske, nacionalne i međunarodne infrastrukture za znanstvene informacije koji se grade i razvijaju kao javno dobro i kojima se odgovorno upravlja.

**STO
PET**

GODINA
Veterinarskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Otvoreno uključivanje pripadnika širega društva izvan akademske zajednice i otvoreni dijalog s drugim sustavima znanja

Fakultet potiče uključivanje i suradnju s dionicima iz društvene i gospodarske zajednice kao i otvoreni dijalog s drugim sustavima znanja, a u svrhu razvoja društva utemeljenog na znanju, osiguravanju jednakosti, raznolikosti i pravednosti u stvaranju i pristupu znanju.

Otvorena znanost se promiče organiziranjem radionica i edukacija na Fakultetu na teme relevantne za znanstvenike i nastavnike koje su dostupne i zaposlenicima drugih institucija te široj javnosti.

Praćenje provedbe politike otvorene znanosti

Fakultet planira razviti analitičke metode koje će omogućiti praćenje provedbe načela utvrđenih ovom politikom te redovito izvještavati o napretku u njihovoj primjeni. Pri tumačenju prikupljenih podataka vodit će se računa o specifičnostima pojedinih znanstvenih područja i profilima istraživača. Na temelju dobivenih rezultata Fakultet će revidirati akcijske planove i oblikovati preporuke za prilagodbu sustava vrednovanja istraživača u skladu s načelima otvorene znanosti. Posebna pažnja posvetit će se praćenju primjene otvorene znanosti pri čemu će se razviti sustav za mjerenje učinka ove politike u kontekstu šire društvene koristi.

Završne odredbe

Fakultet će od stupanja na snagu redovito revidirati načela ove Politike otvorene znanosti u skladu s trenutačnim uvjetima i okolnostima kao i rezultatima njezine implementacije.

Ova Politika stupa na snagu danom donošenja.

Dekan

Prof. dr. sc. Marko Samardžija

Klasa: 011-02/25-01/03

Urbroj: 251-61-44/791-25-01